

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“, „Miercurea“, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreana“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișterul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceafărul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădlăciana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Victoria“, „Vlădeasa“ și „Zlăgheana“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 4 Octombrie 1902.

Nr. 40.

Congresele economice.

Spiritul timpului de azi face ca oamenii să se adune și să se consulte mai mult decât ori-când asupra nevoilor și pedecilor de tot felul ce se ivesc în calea progresului.

Procoțimea — singura castă — care din vechime se adună în sinoade și congrese pentru înaintarea scopului bisericeii și a binelui credincioșilor, — continuă și azi, în multe țări, pe base mai largi decât odinioară, a face us de comunicarea opiniilor.

Învățătorimea și profesorimea, grupate după profesii sau alte categorii, se adună an de an, airea și mai des la conferențe pentru ameliorarea metodelui de propunere, pentru descoperirea de căi nouă și mai potrivite la luminarea poporului și, între altele, pentru îmbunătățirea sortii propriie.

Membrii corpului medical și naturalistii din diferitele țări — grupați după specialități — se adună an de an ca să exploreze terene necunoscute pentru binele omeniei.

Tot așa se adună *advocații, tehnicii, etc.*, toți cu scopul de a delătura din cale pedeci, cari stau în contrast cu bunul mers al singuraticilor și societăților.

Nu mai puțin *comercianții, industriașii și agricultorii* din diferitele țări fac tot posibilul pentru a se aduna și sfătui, ce și cum să direagă pentru îmbunătățirea sortii lor și a situațiunii generale a societății.

Nu în țara noastră s'a făcut — firesce — începutul cu punerea la cale a congreselor, și cu atât mai puțin cu punerea la cale a congreselor economice. Dar în fine curentul s'a pornit cu putere și sigur are să iee avânt tot mai mare; cel puțin la noi, în Ungaria, toate semnele ne arată, că așa are să fie.

În anul acesta s'au ținut la noi în țară:

1. *Congresul secuiesc;*
2. „ *în chestia emigrărilor;*
3. „ *stuparilor (internațional);*
4. „ *agrarelor;*
5. „ *mercantiliștilor;*
6. „ *morarilor;*
7. „ *grădinarilor;*
8. „ *vinicultorilor și al comercianților de vin;*
9. „ *cultivătorilor de galite;*
10. „ *intendenților de moși;*
11. „ *camerelor de comerț și industrie;*
12. „ *hotelierilor;*
13. „ *comercianților;*
14. „ *industriașilor;*
15. „ *tecnicilor.*

Și pe cum la noi, tot așa și în România. Îndeosebi congresele *meseriașilor* au avut în timpul din urmă un rol însemnat la crearea *Legii asupra meseriilor* și preste tot pentru asigurarea intereselor branșei lor.

Dintre toate neamurile din patrie însă — pare-că — nici unul nu stăruie mai puțin în direcțiunea indicată ca tocmă neamul românesc.

Un început mult promițător s'a făcut în direcțiunea *consolidării noastre pe terenul financiar*. Partea cea mai mare a institutelor noastre financiare au participat prin delegați la cele 2 conferențe ținute în scopul amintit. și bine ar fi să se angajeze toate institutele noastre financiare la această luptă de consolidare.

O mișcare îmbucurătoare se remarcă în cele 2 reuniuni agricole, îndeosebi în cea din comitatul Sibiiu și în vr-o 3—4 reuniuni de meseriași. Incolo nimic sau aproape nimic.

În cadrele statutelor și regulamentelor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ este indicat, între altele, un teren frumos de activitate economică, în care ar trebui să se desvoalte o muncă continuă și intensivă din partea tuturor factorilor angajați și cari se vor angaja la lupta, ce această instituțiune și-a pus de scop. Trebuie însă să recunoașcem cu durere, că și în multe din despărțemintele Asociațiunii nu se desvoaltă activitatea economică, ce e de dorit. Abia câteva despărțeminte se disting prin o activitate economică mai intensivă, și stăruie pentru înființarea reuniunilor agricole, etc.

Și cine ar pute oare contesta, că o mișcare energetică pentru înaintarea intereselor noastre economice de tot felul n'ar fi împreună cu succese reale?

Nu trebuie să ne sinamăgim și să luăm peste picior rezultatele congreselor economice din țară; căci una stă, că sfortările ce se fac în această direcțiune, nu pot decât folosi, mai mult sau mai puțin, celor ce le fac și celor pentru cari se fac.

Tot așa ele ne-ar aduce și nouă foloase neprețuite. E timpul să pornim și noi — pe urma altora — o mișcare intensivă și generală pentru organizarea economică pe toate terenele. Aceasta organizare însă nu se poate face stând fiecare la vatra sa, ci numai adunându-ne și sfātuindu-ne; numai unindu-ne puterile și îmbărbătându-ne reciproc pentru crearea instituțiunilor economice cari ne lipsesc aproape cu desăvîrșire.

În acest scop adunările sau *congresele economice* sunt indispensabile. Cerem deci cu stăruință dela fruntașii nostri punerea la cale a *congreselor economice*.

S.

Timbrarea actelor de asigurare.

Am avut de repetite ori ocaziune a ne ocupa în coloanele acestei Reviste (mai pe urmă în Nr. 36 dela 6 Sept. a. c.) cu chestiunea timbrării actelor de asigurare (biztosítéki okirat), arătând cu ocaziunile acelea că atât conform deciziunii judecătorei administrative Nr. 5607/900, cât și în înțelesul ordinațiunii ministrului de finanțe Nr. 53,482/902, favorul de a timbra concesiunile de intabulare cu K 1.— îl au numai membrii reuniunilor de credit ale institutelor de bani, pe când concesiunile de intabulare liberate de aceia, cari nu sunt membri ai unei reuniuni de credit întemeiate în sinul unui institut de bani, trebuie timbrate după scala II.

Contra acestei favorisări nejustificabile a membrilor însoțirilor de credit banca „Módosi takarékpénztár” inițiază acum în sinul institutelor de bani o acțiune adresându-le prin „Magyar Pénzügy” (Nr. 39 dela 25 Sept. a. c.) următorul apel:

„Ordinațiunea ministrului de finanțe Nr. 53,482/902, conform căreia actele de asigurare sunt a se prevedea pe viitor în loc de timbru de K 1.—, cu timbre după scala II, a provocat în sinul institutelor de bani o mișcare vie, care se esplică cu faptul, că însoțirile de credit de sub protecțiunea guvernului, pe lângă că au diferite privilegii, mai sunt scutite și de ori ce fel de competență de timbru la intabulare, extabulare, cerere de intabulare etc., pe când clientela institutelor de credit, cari nu stau sub aripile guvernului, este încărcată, conform ordinațiunii din chestiune, cu spese însemnate.

Aceasta dispozițiune de mare importanță, dar cu totul neoportună, nici decât nu este justă, căci neînsemnata pierdere, ce o suferia erarul prin faptul că actele de asigurare se timbrau numai cu K 1.— se restituia în abundență prin veniturile, ce le avea statul chiar și numai în curs de câți-va ani, din cambiile recerute la prolongirea creditelor cambiale cu acoperire hipotecară. D. ex. pe când la un împrumut camb. cu acop. hip. de K 3000.— pierderea a fost odată pentru totdeauna de K 9.—, pe atunci sub titlul „timbru cambial” erarul încassa deja anual câte K 8.—; și dacă vom mai considera, că un astfel de împrumut cambial sustă în cele mai multe cazuri ani dearândul, vom înțelege prea ușor motivele, pe cari și-a basat la timpul său fosta judecătorie administrativă financiară hotărârile sale Nr. 635/86 și Nr. 5523/85, dintre cari aceasta din urmă conține următoarele:

„Concesiunile de intabulare liberate în favorul societăților pe acții, institutelor de bani și reuniunilor, pentru asigurarea împrumuturilor cambiale cu acoperire hipotecară, încă sunt a se timbra cu K 1.— pro coală, fără considerare dacă subscriitorii sunt membrii institutului ori a reuniunii sau nu.”

Să vedem acum mai de aproape ordinațiunea ministrului de finanțe Nr. 53,482/902 amintită mai sus, ca să putem ajunge la următoarele conlucsiuni:

Dacă cineva este membrul unei însoțiri de credit, fie și numai cu o singură parte fundamentală de K 50.—, după care primesce interese, adeseori destul de mari, deusul are — față de alți muritori de toate di-
lele — avantajul, că poate cruța d. ex. la un împrumut cambial cu acoperire hipotecară de K 20,000.— îndată la intabulare K 61.50; și considerând că pe viitor declarațiunile de extabulare (ștergere) sunt a se timbra

în loc de K 1.—, după scala II, membrul reuniunii va câștiga cu ocaziunea ștergerii sarcinei respective din cartea funduară alte K 61.50. Într'un asemenea cas așadar se rentează, a acuirea o acțiune a institutului din chestiune, fie și numai pe 24 de oare, căci având acția, solicitatorul împrumutului este în poziție a cruța la timbre cu mult mai mult decât face prețul acției. — Prin urmare a face deosebire între membrii și nemembrii institutelor de credit este în toată privința incorect.

Ordinațiunea ministrului mai conține între altele și o astfel de dispozițiune, care a provocat mare indignare în sinul institutelor de bani. Anume se dice:

„După concesiunile de intabulare insuficient timbrate și liberate înainte de data acestei ordinațiuni să se compute în cas de repert numai competența simplă; asemenea este a se ține totdeauna cont de nesiguranța, ce a domnit în privința timbrării actelor de asigurare, și la reperturile, ce s'ar lua la documente liberate după data acestei ordinațiuni; competența urcată să se modereze în casuri de acestea la suma cea mai mică posibilă, până atunci, până când noua praxă se va fi înrădăcinat pe deplin.”

Pasagiul acesta enunță, deși nu direct, că ordinațiunea de care ne ocupăm va avea putere retroactivă (după informațiunile, ce le-am câștigat dela direcțiunea financiară) pe 5 ani expirați. Noi credem că ordinațiunea aceasta nu este decât productul unei antipatii declarate contra institutelor de bani contribuabile, căci în sarcina acestora se pune toată responsabilitatea pentru diferențele de timbre ivite în modul acesta și anume fără considerare, la aceea, că în cursul timpului proprietarul imobilului hipotecat sau fost hipotecat a putut să se schimbe, să moară, să sêrăcească ori să emigreze. Abstrăgând de o serie de procese neplăcute, în cari pot ajunge institutele de bani în urma acestei ordinațiuni, diferențele acestea de timbru se urcă chiar și la un institut mic, ca al nostru, pe lângă un calcul aproximativ la circa K 1200.—.

O acțiune energică și în massă a institutelor de bani interesate ar fi mijlocul cel mai eficace, contra acestei noue sarcini, ca cel puțin eventualitățile viitorului să poată fi nimicite încă în germene.

Institutele de bani aplicate a se alătura la aceasta acțiune să și comunice aceasta intențiune a lor redacțiunii revistei „Magyar Pénzügy din B.-Pesta”. ☉

Defraudarea dela „Länderbank” din Viena.

Lumea financiară din nou este alarmată prin o defraudare senzațională, comisă în paguba băncei „Länderbank” din Viena, care trecea, în ce privesce aparatul său de control, de una dintre cele mai perfect organizate institute de bani, la care până acum nu s'a întemplat încă nici cea mai mică defraudare. Cu toată organizația afirmative foarte perfectă a acestui institut, totuși i-a fost posibil unui funcționar subaltern, Edmund Jellinek, a defrauda în curs de 7 ani nu mai puțin decât colosala sumă de K 4.600,000. Întrat în serviciul băncei „Länderbank” la anul 1891, Jellinek și-a sciut câștiga prin diligența și inteligența sa extraordinară în curând încrederea nemărginită a șefilor săi, cari i-au concrețit la început purtarea jurnalului de cassă și mai târziu și umplerea cecurilor asupra Băncei

Austro-Ungare și asupra institutului „Giro- und Cassen-Verein“.

Increderea oarbă și necondiționată a șefilor săi și faptul, că cu timpul s'au concentrat la dânsul atât agende de cassariat cât și agende de control, au determinat pe Jellinek încă la 1895 a începe manipulațiunile sale frauduloase cu cecurile. Sumele defraudate au făcut: la 1895 fl. 16,235.50; la 1896 fl. 64,300.—; la 1897 fl. 139,325.62; la 1898 fl. 205,381.79; la 1899 fl. 488,154.76; la 1900 fl. 1.987,795.96 și la 1901 K 2.997,780.38. La 30 Iulie a. c. suma defraudată se cifra deja cu K 3.994,380.84 și în ziua descoperirii, la 18 Septembrie 1902, cu enorma sumă de K 4.626,727.38.

Dauna aceasta este în parte acoperită prin averea privată a lui Jellinek, care se cifrează cu circa K 1.300,000.—, și prin două mari stabilimente industriale pentru fabricațiunea de electromobile, fondate de defraudant, cari au și fost puse toate sub sechestru judecătoresc în favorul institutului păgubit. Jellinek a făcut și însemnate operațiuni de bursă, unde însă figura ca un simplu samsar, provocând aparența, ca și cum ar lucra în numele și pentru socoteala unor financieri mari.

Cercetarea de până acum a constatat, că malversațiunile s'au putut conștate aproape de un deceniu numai și numai din cauză, că cei chemați, șefii nemijlociți ai lui Jellinek, s'au făcut culpabili de grave neglijențe în exercitarea controlului prescriș. Cercetarea disciplinară introdusă imediat contra tuturor celor culpabili va avea să constate gradul de responsabilitate al fiecăruia dintre funcționarii respectivi, dintre cari câțiva sunt deja suspendați, având a răspunde și materialicesce pentru dauna cauzată în urma neglijenței lor.

Să vedem acum, conform expunerilor unui specialist pe terenul afacerilor de bancă, cum a devenit Jellinek unul dintre cei mai celebri defraudanți ai timpului modern?

„La fiecare bancă sistematic organizată — ȳice respectivul specialist — îi este atașat cassarului un funcționar de contabilitate pentru purtarea jurnalului de cassă, chemat a purta cu totul independent de cassar și pe baza documentelor de cassă (documentelor justificative) o evidență exactă despre mișcarea cassei. Seara când se face încheierea, numărul din cassă trebuie să consune cu saldul constatât pe baza jurnalului de cassă, în care se introduce fiecare sumă percepută și erogată. Din jurnalul acesta se poate deci constata, că într'o ȳi anumită banca ce sume a ridicat d. ex. dela banca de giro, pentu-că banii incurși în schimbul cecurilor asigurate asupra băncii de giro trebuie introduși în jurnalul (coala) de cassă. Libelul cu cecurile se păstrează la cei îndreptățiți la firmare și dacă se emite vre-un cec pentru oarecari ridicări, atunci blancheta o umple sau însuși cel chemat a o subscrie ori un funcționar incredințat cu agendele acestea. După umplere și subscriere, cecul se transmite la institutul respectiv, d. ex. la Banca Austro-Ungară spre incasso. Pentru a evita ori ce neînțelegere este de notat, că Banca Austro-Ungară și „Giro und Cassenverein“ înscrie în așa-numita „contra carte“ numai sumele incurse în favorul băncii respective; pe când sumele ridicate trebuie să le înscrie în „contra carte“ însași partida respectivă. Prin urmare dacă „Länderbank“ a ridicat vre-o sumă dela „Giro und Cassenverein“ pe lângă cec, atunci aceasta trebuie să fie evidendă 1. din jurnalul (coala) purtat de funcționarul de cassă, 2. din libelul de cecuri, aflător în păstrarea celor în drept a subscrie, și care este provădit

cu cupon de controlă și 3. din așa numita „contra carte“, în care se înscriu cecurile emise. În ȳia următoare ridicării banilor jurnalul de cassă se transpune împreună cu documentele de cassă la contabilitate, unde își începe activitatea aparatul de control, având a constata dacă numărul de cassă consună cu înscrierile din jurnalul de cassă și cu documentele.

Constatat fiind că cecurile umplute de Jellinek n'au fost *provădute cu subscrieri false* defraudarea s'a putut comite numai în modul următor:

Jellinek, care se bucura de cea mai mare incredere, a fost incredințat și cu constatarea numărului de cassă necesar și în calitatea aceasta umplea, deja în ȳia premergătoare cecurile corespunzătoare trebuințelor ȳilei următoare și le prezenta spre subscriere. Cecurile se subscriu se înțelege totdeauna în credință, că sumele înscrișe în ele se vor ridica numai în ȳia următoare. Jellinek însă încassa cecurile, după ce le provădea ulterior cu data, încă în aceeași ȳi, ajungând astfel în ȳia în care cassa încă n'avea lipsă de bani, la sume însemnate, pe cari pentru continuarea manevrei le acoperea apoi tot astfel în ȳia următoare. Contra-carta așadară consuna a doua ȳi cu jurnalul de cassă; defraudarea însă s'ar fi putut descoperi imediat, dacă cei chemați ar fi controlat saldul cassei în seara umplerii cecului, căci atunci numărul încă nu consuna cu contra-carte și cu sumele înscrișe în coala de cassă. afară de aceasta Jellinek de sigur a luat măsurile de lipsă ca defraudările lui să nu se poată descoperi nici cu ocaziunea încheierilor semestrale și anuale și nici cu altă ocaziune*.

Expunerile acestea coincid în esență cu comunicatul pe care l'a publicat asupra defraudării însuși institutul păgubit „Länderbank“ cu data de 29 Septembrie a. c.

Defraudantul vădându-se descoperit a fugit și după căutare zădarnică de vre-o 10 ȳile din partea detectivilor, a fost aflat în ȳilele acestea mort în Dunăre nu departe de Krems. A fost om tinăr, de 31 ani, căsătorit și a făcut și el parte din acel popor, care dă în întreaga lume, contingentul cel mai mare de defraudanți.

Asigurarea libelelor de deposit contra abuzurilor.

Am arătat în numărul nostru ultim părerea consilierului comercial Ign. Zucker asupra modului cum s'ar putea mai bine asigura libelele de deposit contra abuzurilor. Reproducem acum după „Spar- und Renten-Zeitung“ un articol publicat asupra aceleiași chestiuni din partea revisorului R. Bayer din Viena, care arată desavantajele măsurilor lui Zucker, propunând totodată alte măsuri de siguranță.

„Dacă institutul de bani ar pretinde subscrierea fiecărui deponent — ȳice Bayer — atunci ar trebui, ca cu ocaziunea celei dintăiu depuneri deponentul să se presinte în persoană la cassa de păstrare, ceea-ce în multe casuri este greu; d. ex. când capul familiei, adevăratul deponent, în cursul oarelor oficioase ale băncii încă este ocupat în vre-un oficiu; de fapt se și presintă la ghișeurile băncilor în preponderanță soțiile, copiii ori impiegații deponentilor și numai arareori însiși deponentii.

Afară de aceasta păstrarea, căutarea și confrontarea subscrierilor ar cauza funcționarilor mult lucru. Deoarece, precum se știe, cea mai mare parte a deponentilor se compune din necomercianți și particularii

arareori își subscriu numele egal, s'ar pute întâmpla de multe-ori ca deponenții să fie ținuți a se legitima din nou, ceea-ce ar provoca în sinul acestora resens și le ar cauza pierdere de timp. Urmarea ar fi că băncile n'ar mai procede așa riguros la confrontarea subscrierilor, prin ce iarăși s'ar ușura falsificările din partea acelorora, cari cunosc subscrierea deponentului (d. ex. foști impiegați). Deponentul păgubit în modul acesta ar pune vina fără indoială pe institut, provocându-se la aceea, că a avut deplină încredere, că subscrierea se examinează cu scrupulositate și din motivul acesta a fost mai puțin precaut în păstrarea libelului.

Asemenea nu este fericită ideea ca libelele de deposit să se întocmească astfel, ca pentru ridicări să se folosească o pagină separată, pe care proprietarul să și subscrie numele, pentru-că în cazul acesta libelul s'ar prezenta institutului deja subscris de deponent, subscrierea căruia ar pute fi cu ușurință imitată după prima subscriere.

În locul acestor inovațiuni puțin recomandabile Bayer propune următoarele :

În localul de cassă al cassei de păstrare publicul deponent să fie făcut atent prin nisce placate mari, că pentru evitarea de abuzuri cu libelele de deposit fie-care deponent este îndreptățit a ridica dela cassă un bilet de legitimațiune, care ar avea următorul cuprins :

„Poseorul acestui bilet este îndreptățit, pe lângă prezentarea libelului nostru de deposit Nr..... a dispune după plac asupra depositului“.

În libel ar trebui imprimat cu stampila :

„Ridicări se pot face din libelul acesta numai pe lângă prezentarea biletului de legitimațiune. Este consult, ca acesta să se păstreze deosebit de libelul de deposit. Biletele de legitimațiune pierdute trebuie amortisate“.

Biletele de legitimațiune ar trebui tăiate dintr'o carte cu matcă și a se provede cu număr curent, care însă în libel să nu se înscrie, ci, pentru control, numai în cartea de deposit a institutului. Biletul de legitimațiune ar trebui să fie asemenea cecurilor, astfel întocmit, încât ori-ce schimbare a cifrelor originale să se observe imediat. Subscrierea deponentului (ori a trimesului său) pe prima pagină a libelului fiind de prisos ar pute să și lipsească. Dacă totuși s'ar preferi atunci subscrierea ambelor documente ar trebui să se facă la liberarea libelului în prezența respectivului funcționar al cassei de păstrare.

Deoarece ridicări se pot face numai pe lângă prezentarea libelului de deposit și a biletului de legitimațiune, pierderea celui dintâiu nu este împreună cu pericol; va trebui deci deponentul să și păstreze biletul de legitimațiune separat de libel, d. ex. la o rudenie, ceea-ce iarăși nu este împreună cu pericol, căci cu biletul de legitimațiune singur, fără libel, nu se pot face ridicări.

Nu incupe indoială, că mare parte a deponentilor va usa numai de tot rar de biletele de legitimațiune, precum nu s'a prea folosit nici până acum de „losincă“. Indolența extraordinară a poporului dela sate și aversiunea sa contra tuturor inovațiilor sunt prea bine cunoscute. După posibilitate însă trebuie ocrotite și elementele acestea. Anume cel mai mare pericol la libelele de deposit consistă în posibilitatea de a le pute preface iute în bani. Probabilitatea unui abus cu libelele de deposit s'ar micșora foarte mult deja prin stricta observare a termenelor de anunț prescrise de statute; dar ținând cont deoparte de trebuințele comerțului, iar de altă parte de interesul material al institutelor de bani, libelele de deposit vor

trebui răscumpărate adeseori chiar și fără anunț. S'ar pute însă foarte ușor, ca replătiri fără anunț, cari trec preste K 100— să nu se facă în număr, ci astfel de sume să se trimeată primitorului acasă prin cec postal; în modul acesta periculos, ce este drept, n'ar fi complet delăturat, dar totuși foarte mult micșorat. Spesele acestor replătiri indirecte sunt de tot mici și ar cădea se înțelege în sarcina deponentului“.

Expoziția agrară din Poșon.

În 7 Septembrie a. c. la 11 oare a. m. s'a deschis în Poșon a doua expoziție regnicolară agrară, aranjată de Societatea regn. agrară din Ungaria. La deschidere au fost prezenți între alte multe notabilități: reprezentantul Maiestății Sale, archiducele Friedrich, iar ca reprezentanți ai guvernului ministrii Széll și Darányi.

Archiducele Friedrich a fost salutat de ministrul Darányi prin o vorbire însuflețită. Ministrului i-a răspuns primarul orașului Poșon. Au mai vorbit presidentul Societății regn. agrare, Alexandru Bujanovich și archiducele Friedrich.

Expoziția este aranjată într'o mare grădină a orașului, aproape de Dunăre.

Peste tot expoziția constă din 6 grupe principale :

1. expoziția animalelor vii și a produselor animale;
2. expoziția produselor economiei de câmp;
3. expoziția de vinuri, de poame și de grădinărit;
4. expoziția de mașini;
5. expoziția industriei de casă și a industriei agricole;
6. expoziția silviculturii și vinatului.

Secția economiei de câmp cuprinde un teritor de 2000 m.□, iar a vieritului și pomăritului 1200 m.□. Mașinile, industria de casă, silvicultura și vinatul își au fie-care pavilionul propriu. Afară de aceste mai sunt încă 50 pavilioane.

1. *Expoziția animalelor vii* s'a compus din următoarele grupe: a) expoziția vitelor; b) expoziția cailor; c) expoziția oilor; d) expoziția porcilor; e) expoziția galițelor; f) expoziția albinelor și g) expoziția pescilor.

Raportorul revistei „Erd. Gazda“ spune, că animalele expuse, atât ca număr cât și ca calitate, nu au ajuns cu cele expuse în I expoziție aranjată la Segedin, și că peste tot expoziția nu se poate numi oglindă fidelă a situațiunii agricole a țării, cu toate-că ea este de rară frumșeță și valoare.

Au fost expuse peste 600 vite, cele mai multe de rase străine, între cari de rasa Simmenthal 204, de rasa Pinzgau 100, de rasa maghiară de pe Alföld 47, de rasa ardeleană 26, etc. S'au distribuit frumoase premii, dintre cari unul de K 5000 pentru o colecțiune de vite de rasa Simmenthal.

La expoziția din Halle, ținută anul trecut, marii proprietari din Germania nu s'au putut măsura cu micii proprietari în expunerea de vite a ceea frumoase; ceea-ce se atribue societăților și tovărășiilor pentru creșterea vitelor din Germania, societăți, cari ar trebui înființate și la noi; de oare-ce — precum s'a constatat — la expoziția din Poșon micii proprietari au rămas mult îndărătul proprietarilor mari.

Cai au fost expuși 327 și s'au distribuit premii în suma de peste K 5000, cele mai multe și mai însemnate marilor proprietari. Din această cauză s'a exprimat dorința, ca pe viitor caii expuși de micii proprietari să fie deschiliniți de ai marilor proprietari, cărora le stau la îndemână mijloace uriașe pentru creșterea și alegerea animalelor de expus. Astfel că la distribuirea premiilor nu se poate măsura cu dreaptă măsură.

Oi au fost expuse 200 mai toate de pe domeniile din vestul Ungariei. Din aceste 14 au fost cu lâna fină. În partea a doua a acestei expoziții a fost expusă lâna.

Porci au fost expuși 420, din cari 340 soiuri din patrie, și 80 soiuri din alte țări. Rasa mongoliță a fost reprezentată prin 276 exemplare. Dintre încrucișeri a fost remarcată o colecție de porci de Basna expusă de mai mulți mici proprietari.

În *expoziția de galițe* au fost expuse 2300 găini, 600 gășce, 500 rațe și 200 curce, în total 3600 exemplare, expuse de circa 230 exponenți. Între cele exotice s'au distins găinile orpington, langshane, și plimut; iar între cele din patrie găinile ungurese roșii, albe și cenușii și cele ardene, golașe pe grumazi, cari în multe privințe sunt de preferit celor exotice.

Gâscele de Emden și rațele de Peking încă au avut frumoși reprezentanți. Cu deosebire au fost frumoase la corp și pene exemplarele produse prin încrucișarea gășcei de Emden cu gășca ungară, a raței de Peking cu rața ungară. Expoziția de galițe a fost una din cele mai frumoase și mai instructive părți ale expoziției din Poșon.

2. *Expoziția produselor agricole* a fost a doua grupă principală a expoziției. Au fost expuse semințe de toate soiurile și tot felul de produse agricole. S'au distins marii proprietari și reuniunile agricole. Cestor din urmă li se obiectionează că nu au stăruit îndeajuns a scoate la iveală produsele micilor proprietari, cu toate că aceasta e îndeosebi misiunea reuniunilor; marii proprietari se sciu ajuta și singuri.

3. *Vinuri* au expus 367 societăți și indiviși din 19 regiuni ale țării. Au fost expuse felurite soiuri de vițe altoite și nealtoite, recușite și mașini trebuincioase la lucrarea viilor și la tractarea vinului, etc.

Epoziția de grădinărit a fost grandioasă. Au fost expuse poame proaspete, legumi, flori, conserve de poame și legumi, semănături, instrumente și mașini de grădină, literatura horticolă etc. Numai produsele de grădinărit ale micului agricultor au lipsit. Cu toate că aceste — în sărăcia lor — ar fi fost mai instructive decât produsele marilor proprietari, ale căror grădini sunt cultivate de grădinari specialiști.

4. În *expoziția de mașini* au expus aproape toate firmele mai însemnate din Ungaria, anume colecțiuni de tot felul de *mașini și unelte agricole*: pluguri, grape tăvălușe, locomobile, mașini de semănat, de săpat, de treerat și de cernut, apoi pentru cultura livezilor și pentru lăptării, fel de fel de cumpene decimale, etc. Mașini sistem nou pentru cultura intensivă a napilor și cartofilor, mașini și unelte pentru prepararea nutrețului, unelte pentru cultura viilor, teascuri și prese, etc. etc.

5. *Expoziția industriei de casă și a industriei agricole* au fost și ea cât se poate de bogată. Obiectele expuse de muzeul comercial ungar au avut un rol însemnat în această expoziție, tot asemenea obiectele expuse de institutul de decorațiuni și fabrica de flamuri „Victoria“.

Bine apreciate au fost mai departe produsele de morărie, de ceramică, de îngrășăminte chimice, etc.

6. În fine în *expoziția silviculturii și vânătorii* au fost bogate colecțiuni din întreaga țară. Dintre cele mai însemnate a fost *flora* completă a pădurilor, aranjată cu multă pricepere în grupe sistematice. +

Legea pentru organizarea meseriilor în România.

Legea actuală de meserii din Ungaria este votată în 1884 și cele mai multe țări își au legea lor de meserii. României i-a lipsit până în anul acesta o asemenea lege, cu toate-că ea a fost urgent reclamată de împregiurări. Meseriașii din România au manifestat pentru prima dată, la 1888, o dorință vagă de a se înființa corporațiunile și a se reglementa exercițiul meseriilor. Guvernul s'a grăbit imediat să întocmească, după modelul german, un proiect de lege, care însă a rămas în cartioanele ministerului.

De doi ani încoace, mișcarea meseriașilor a devenit mai intensivă, și lesne s'a putut convinge oricine, că plângerile lor sunt serioase și că starea lor are nevoie de îmbunătățire.

În 1901 guvernul conservator a prezentat un alt proiect de lege asupra meseriilor, combinat atât după legea ungară cât și după cea austriacă. Nici acest proiect nu a devenit lege. Dar mult tot nu s'a mai putut amâna facerea unei legi pentru organizarea meseriașilor.

Experiența zilnică a dovedit, că meseriașii sunt expuși, în starea lor actuală, la exploatațiune și la o concurență neleală. De unde provine acest rău? Provine oare din principiul libertății nemărginite, principiu proclamat de revoluțiunea francesă și răspândit în toate țările civilizate? Și, în cas afirmativ, remediul ar consta în suprimarea acelei libertăți?

O asemenea analiză și concludsiune ar fi superficială.

Este adevărat că, mulțămită progresului celui mare al științelor și libertății, s'a produs evoluțiunea industrială și comercială, cari au mărit concurența; aburul și electricitatea, mașinile au înlocuit și insutit forța musculară și au micșorat distanțele.

În această nouă fasă de luptă pentru existență, trebuie a se căuta soluțiunea. Cea mai rațională ce se prezentă este: *protecțiunea meseriașului cu conservarea principului libertății.*

Aceasta se va pute realiza făcând ca meseriașul să fie *pregătit* pentru lupta concurenței, adevă să fie instruit, să poseadă cunoștințele tehnice ale meseriei, să fie un om onest și să nu rămână *isolat*, ci prin *asociațiune* să-și protegă interesele sale comune.

În chipul acesta s'a procedat în timpul din urmă pretutindenea; anume în Franca, Anglia, Germania, Austria, Ungaria, etc., și tot astfel s'a urmat și în România cu „*Legea pentru organizarea meseriilor*“, care a fost votată de Adunarea deputaților în ședința dela 21 Februarie anul 1902.

Această lege se compune din trei părți.

Partea I. Exercițiul meseriilor, care constă din trei capitole: a) dispozițiuni generale, b) condițiunile de admisibilitate la exercițiul meseriilor (patroni, lucrători, elevi), c) relațiunile dintre patroni și elevi, lucrători sau măestri.

Partea II. Corporațiunile, care conține: a) dispozițiuni generale, b) adunarea generală, c) comitetul corporațiunei, d) comisiunea de arbitri.

Partea III. Dispozițiuni penale și transitorii, care constă din: a) dispozițiuni penale, b) dispozițiuni transitorii, c) dispozițiuni finale. În total legea conține 97 paragrafi.

La 31 August 1902 s'a publicat in „Monitorul Oficial“ al României: „Regulamentul privitor la punerea în aplicare a legii pentru organizarea meseriilor“.

În urma acestuia legea din vorbă va începe să fie pusă în aplicare.

„Creditul“, ziar al intereselor economice, din România, scrie referitor la punerea în aplicare a legii meseriilor — între altele — Crisa financiară prin care am trecut a produs o stagnare cumplită în toate ramurile noastre de activitate economică și suferințele îndurate de meseriași, din cauza lipsei de lucru, au dat naștere la mișcări regretabile între meseriași chiar.

Meseriași străini, cari în timpurile bune găseau de lucru și duceau un trai multămitor nu au voit să țină seamă de tristește împregiurări economice prin care am trecut, și au hotărât să părăsească țeara apelând la ajutorul străinătății și denunțându-ne lumii întregi ca un popor unde străinul este apăsător, batjocorit, înlăturat de la ori-ce acțiune care ar pute să-i asigure traiul zilnic.

. . . . Este firesc ca în casa noastră să ne ocupăm de noi și după-ce am ajuns să ne asigurăm traiul nostru să ne gândim și la mosafirii necunoscuți, prea din cale afară numeroși, care s'au năpustit în vetrele noastre, nepoftiți de nimeni, după cum călduri mari de croncani se abat asupra țarinilor de curând semănate cu grâu sau porumb devastându-le cu desăvârșire.

În lupta de interese, în lupta aprigă economică, ori-ce s'ar spune de marii economiști din occident, trebuie să se țină seamă în primul rând mai întâi de nevoile naționale și apoi de acelea ale străinilor.

Iată un principiu economic foarte salutar, care și noi Românii din Ungaria trebuie să-l avem mereu înaintea ochilor. Cu chipul acesta am pute ocroti mulțime de interese ale meseriașilor, comercianților și agricultorilor noștri, și tot odată interesele economice ale poporului nostru. r.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Octombrie 1902.

Deși pretensiunile pieței de bani au fost destul de urcate la *ultimo*, totuși această împrejurare singură n'ar fi avut o influință mai însemnată asupra etalonului. În mai mare măsură este a se atribui urcarea etalonului *crisei americane*, pentrucă în New-Jork se negocia cecul cu 18—25%, iar cambiile de bancă de prima bonitate cu 9 și peste 9%, ceea-ce nu pute să rămână fără efect asupra Europei. Dacă nu va succeda guvernului Statelor-Unite și firmelor interesate a delătura crisa, atunci și noi trebuie să ne așteptăm la scumpirea tot mai mare a numărării.

Dispozițiunea *pieței interne* e fermă, deși ceva mai liniștită după *ultimo*; discontul privat a rămas pe nivelul la care ajunsese la finea lunii trecute. În Viena se pot plasa cambiile de prima bonitate cu $3\frac{3}{8}\%$, cambiile de portfel cu 4—6%.

În *London* s'a scumpit procentul pentru cecuri, discontul privat a trecut peste rata băncii și variază între $3\frac{1}{8}\%$ — $3\frac{1}{4}\%$.

În *Berlin* s'a urcat discontul privat prin cererea dela finea lunii între $2\frac{3}{8}\%$ — 3% ; despre urcarea ratei însă nu e vorbă, fiindcă America puțin a apelat până acum la piețele germane.

În *Paris* e ferm discontul și numărării se plasează în afaceri de bursă numai cu procente urcate.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Economia*“ *cassă de împrumut și păstrare, societate pe acțiuni în Cohalm*. În 28 Septembrie c. și-a ținut înființândă cassă de împrumut și păstrare „*Economia*“ adunarea generală constituantă. La timpul său s'a publicat și în această Revistă prospectul pentru subscrierea de acțiuni, al cărui rezultat constatat de adunarea generală este, că s'au subscris de 165 acționari K 65,000.— în loc de K 60,000.— cât se preliminaseră și s'au vârsat deja peste 26,000.— coroane. La adunarea generală constituantă au fost prezenți 62 acționari, cari reprezentau aproape 500 acțiuni cu 280 voturi. Această adunare generală a decis după ascultarea raportului comitetului fondator înființarea casei de împrumut și păstrare „*Economia*“ și a fixat termenele pentru plățirea ratelor II și III pe 15 Octombrie și 15 Novembre c., pentruca societatea corăspundând § 159 p. 3 al L. C. să-și poată începe activitatea în tot cazul la 1 Ianuarie 1903; iar stabilirea termenelor pentru celelalte 7 rate a încredințat-o direcțiunei.

Proiectul de statute prezentat de comitetul fondator s'a primit cu mici modificări.

În Direcțiune a numit comitetul fondator pe primul period de 3 ani pe următorii 8 membrii: *Ioan Bârsan*, învățător, Bogata; *Ioan Bercan*, paroch, Mercheașa; *Ioan Brotea*, paroch, Mateiaș; *Ieronim Buzea*, paroch, Stena; *Ioan Buzea*, asesor opidan, Cohalm; *Iosif Lup*, paroch, Stena; *Ioan Sêracu*, econom, Cohalm și *Dr. Alexandru Străvoiu*, avocat, S.-Sebeș.

Comitetul de supraveghiere ales de adunarea generală pe un an constă din 5 membrii și anume: *George Andron*, învățător, Ungra; *Constantin Popp*, licuidator la „*Albina*“, Sibiu; *George Repede*, paroch, Homorod; *George Spornic*, paroch, Cohalm și *Ioan Vătășan*, contabil, Sibiu.

*

„*Rêșnoveana*“ *institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Rêșnov*. Sub firma aceasta este pe cale a se înființa o nouă întreprindere financiară românească în comuna Rêșnov (cottul Brașovului), cu capital social de K 25,000.—, împărțit în 500 acții à K 50.—. Terminul de subscriere este fixat — precum suntem informați — pe 1 Novembre a. c. Subscrieri se pot face la: Filiala „*Albina*“ și banchierii *Mihalovits* și *Nussbächer* în Brașov; la „*Parsimonia*“ în Branși la d-nii *Ioan Hamsea*, *George Proca* și *G. Ilie* în Rêșnov.

*

„*Însoțiri de credit sistem Raiffeisen în Bucovina*“. Din inițiativa Românilor fruntași și prevădători în Bucovina s'au înființat până acum însoțiri de credit sistem Raiffeisen în vr'o 50 comune românești. Pentru alimentarea cu bani a acestor însoțiri și a altora cari se vor mai înființa, ne spune foaia „*Deșteptarea Poporului*“, că în Cernăuț se va înființa o bancă mare românească. r.

*

„*O nouă însoțire de credit sistem Raiffeisen*“ a fost înființată, sub conducerea d-lui *Victor Tordășianu*, în comuna *Armeni*, comitatul Albei-de-joș, Dumincă la 7 Septembrie n. a. c. La însoțire sau înscris aproape 40 fruntași din *Armeni*, cari s'au constituit, alegându-și direcțiunea, consiliul de supraveghiere și oficialii. r.

CRONICA.

Bancnote false. In capitala Budapesta s'au descoperit in timpul din urmă mai multe feluri de falsificate de bancnote à K 10. Falsificatele se disting de bancnotele veritabile prin aceea, că au hârtie mai groasă și mai dură; una dintre falsificate are culoare mai închisă și ultimele trei litere „NAT“ din cuvintele: „Tíz koronát“ sunt cu mult mai mari decât celelalte, ceea-ce se poate observa cu ușurință. Inscrțițiile și numerii de culoare roșie — anume in textul maghiar numărul „080028“ precum și cuvântul „szám“, iar in textul german cuvântul și numărul „Serie 1292“ — s'au imprimat pe falsificat ulterior cu vâpsea roșie, care umedită se lătesce și șterge. Ținut spre lumină falsificatul se presintă in o culoare lila, ce trece aproape in negru, și pre când la bancnota veritabilă textul maghiar și german este astfel tipărit încât se acoper complet una pe cealaltă, pe atunci la bancnota falsă textul german a lunecat in tipar ceva mai jos, este inclar și aproape de tot inchis.

La al doilea falsificat imaginea corăspunde intru toate cu imaginea bancnotei veritabile, dar se presintă in o culoare mai deschisă, culoarea numărului și a numărului serial este mai vie și tiparul mai mare decât la bancnotele originale.

Al treilea falsificat se distinge prin o culoare sură-brunetică; numerii seriali și cuvântul „szám“ sunt tipărite cu vâpsea roșie, care umedită se șterge; in tr'altele falsificatul, făcut pe cale fotografică, consună in toate cu bancnota veritabilă.

Reforma lezei acționare în Franța. Ministrul de justiție francez a creat in sinul ministerului o comisiune chemată a face preparativele de lipsă pentru revisuirea lezei acționare franceze. Comisiunea și-a început deja activitatea și cea mai insemnată dintre principiile stabilite până acum este aceea, prin care anumite întreprinderi se pot întemeia numai cu concesiune din partea statului, care își rezervă totodată și un drept de control asupra lor. De concesiune sunt legate și sub supraveghiere stau societățile de asigurare asupra vieții, societățile de tontine și societățile pentru asigurare de rente; din contră societățile, cari primesc deposite spre fructificare, se pot întemeia și fără concesiune prealabilă, având a se supraveghia administrația lor prin organele statului; pentru ca controlul acesta se fie mai eficace, comisiunea a propus ca instrucțiunile necesare in direcțiunea aceasta să se statorească pe cale ordinațiunilor și nu prin legislația.

Lege pentru asigurarea vitelor. Ministrul de agricultură a elaborat un proiect de lege, prin care asigurarea vitelor are să fie decretată obligatorie. Proiectul se va supune desbaterii corpurilor legiuitoare in sesiunea din toamna aceasta ca, votându-se și sancționându-se, cu începutul an. 1903 să se poată inactiva.

ÎNVEȚĂMÎNT.

Examenul final la școala economică a comitatului Sibiu se va ține in anul acesta la 22 Octobree n. in Sibiu, tărul vitelor Nr. 10, începutul la oarele 8 a. m. Examenul va fi practic și elevii vor avé să dovedească aptitudinea lor in lucrările economice, anume: a) lucrări de mână; b) lucrări cu vite, întrebunțând numeroase recuisite și mașini agricole.

Acest examen merită a fi cercetat de agricultorii și cărturarii nostri, iar cursul de învățămînt de fi agriculturilor nostri.

Inscrierile pentru anul școl. 1902/3 la Academia de agricultură din Magyar-Óvár se fac din 1—8 Octobree a. c.; iar prelegerile se vor începe la 10 Oct. La primirea elevilor ordinari se cere atestat de maturitate (dela gimnasiu, școală reală sau școală comercială superioară), atestat că au făcut un an de praxă intr'o economie, cum și declarațiune despre invoieirea părinților sau tutorilor la suportarea speselor. Didactrul pentru elevii ordinari e de K 80— la semestru. Se primesc și elevi extraordinari, cari vor avé să solvească K 8— de fiecare obiect de învățămînt.

Inscrierile pentru anul școl. 1902/3 la școala de agricultură din Cluj-Mănăstur se fac din 1—8 Oct. a. c. Se cer următoarele: implinirea an. 16 de etate și absolvirea cl. VI a unei școale medie (gimnasiu, școală reală sau civilă). La inscriere elevii trebuie să se presente in persoană; cei ce sunt impedecați a se presenta trebuie să-și inainteze petițiunea la dir. institutului. Pe lângă testimoniul trebuie să se accludă și extrasul de botez și de revaccinare. Didactrul este de K 20. Afară de această sumă se mai solvec in total K 39-90 pentru cărți, recuisite de grădinărit, etc.; iar cei-ce se inscriu pentru prima dată K 16— pentru blusa de pompier.

Institut pentru calificarea econoamelor în Gödöllő. Ministrul de agricultură a decis inființarea unui internat pentru calificarea econoamelor in Gödöllő, in care se vor primi 25—30 eleve. Cursul va fi de un an și elevele vor primi instrucție practică in cultura galițetor, economia lăptăritului, și stupăritului, in conducerea casei, fert etc. In internat vor fi atât locuri gratuite cât și cu plată.

Calificarea măestrilor de pivnițe. Ministrul de agricultură a dispus deschiderea unui curs de un an la școala de vierit din Budafok, unde cei-ce doresc a deveni măestri de pivnițe să-și poată căștiga cunoscințele teoretice și practice trebuincioase. Acest curs se deschide la 1 Octobree și vor fi primiți cei-ce au absolvit cu succes cursul unei școale de vierit.

Învătători ambulanti pentru culegerea rațională a viilor. In scopul culegerii raționale a viilor și a manipulării vinului ministrul de agricultură a decis să numească învățători ambulanti, cari in timpul culesului vor avé să instruiască in mod practic pe micii economi, cum trebuie făcut culesul viilor și să-și învețe modul manipulării raționale a vinului.

Calificarea măestrilor pentru lucrarea inului. Ministrul de agricultură a dispus, ca la stabilimentele pentru primirea și lucrarea inului din Nagytanya, Szepesolasz și Székelykeresztur să se califice măestrii pentru topirea și melițarea inului, etc. Cursul e de un an. Cei primiți in curs capătă dela ministru ajutor de câte K 50.— pe lună, iar dela proprietarul fabricii câte K 200.— anual. La curs se primesc tineri între 20 și 26 de ani, cari au absolvit școala elementară. Pentru anul acesta cursul s'a deschis in zilele trecute.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 1 Octombrie 1902.

%	VALORI	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16 ⁹ / ₁₀ dare	100-80	100-90
5	" " arg. Ian., Iulie. 16 ⁹ / ₁₀ "	100-75	100-80
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20 ⁹ / ₁₀ "	190—	190—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20 ⁹ / ₁₀ "	151-60	152-50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20 ⁹ / ₁₀ "	185—	187—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20 ⁹ / ₁₀ "	254—	254—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	120-75	121-50
—	" " Cor.	100-10	100-25
3 ¹ / ₂	" " de invest.	92-45	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	119-70	119-90
4	" " Cor.	98-05	—
4 ¹ / ₂	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	—	—
4 ¹ / ₂	" " " " 1889, arg. " " "	—	—
4 ¹ / ₂	" " " " 1876, aur. " " "	—	—
4	" " ung. cu premii à 100 fl.	205-75	207—
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	—	—
4 ¹ / ₂	Oblig. ung. de regalii	101-65	—
3	Impr. p. regul. Porții de fier	87-35	87—
4	Oblig. rurale croato-slavone	98—	—
4	" " ungare	98-85	98-50
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularizarea Dunării, à 100 fl.	108—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-25	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107-50	—
3	" " sêrbesci à 100 fr.	90-75	—
—	Oblig. " cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	114—	—
—	Impr. bulgar 1889	107-25	111-75
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	98-10	—
3	" " " " cu premii, 1880	266—	—
4 ¹ / ₂	Banca austro-ungară	101-25	101-25
4	" " " "	101-25	101-25
4 ¹ / ₂	Banca comer. ung. Pesta	101-50	101-50
4 ¹ / ₂	Obl. com. ung., Pesta, amort.	105-75	106-25
4	" " " " 50 ¹ / ₂ ani	98—	101-50
4	" " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96-30	97-50
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar ungar	99—	—
4	" " " "	98-50	99—
5	Banca hipotecară ungară	101-10	102—
4 ¹ / ₂	" " " "	101-60	102—
4	" " " " cu premii	256-25	126—
4 ⁹ / ₁₀	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97—	98—
5	Albina, Sibiu	—	102—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-70
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20-25	21-50
	Credit, à fl. 100—	432—	434—
	Clary, à fl. 40— v. c.	208—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	202—	205—
	Pálffy, à fl. 40—	192—	198—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-75	57—
	" " ungară, à fl. 5—	28-25	29-50
	Rudolf, à fl. 10—	—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	247—	—
	Salzburg, à fl. 20—	83—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	280—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	430-25	—
	Triest, à fl. 50—	250—	—
	"Jó sziv", à fl. 4—	—	10-50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-40	11-38
	" " c. reg.	11-35	11-30
	Napoleon d'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-07	19-08
	20 Marce germ. aur	23-50	23-50
	5 ruble rusești	—	2-53
	Bilete germ. 100 M.	117-25	117-17
	" " franc. 100 Fr.	95—	95-37
	Ruble, bilete, 100	254-25	—
	Lei românesci, 100	—	95-15

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 1 Octombrie 1902.

Grâu de Bănat (nou)	per 50 kg. vinde	6-70—	7-20—
" " Tisa (nou)	" " " "	7—	7-40—
" " Pesta (nou)	" " " "	6-90—	7-35—
" " Alba-reg. (nou)	" " " "	6-95—	7-35—
" " Bacica (nou)	" " " "	6-85—	7-20—
Secară (nouă)	" " " "	5-90—	6-25—
Orz (nou)	" " " "	5-15—	5-40—
Ovês	" " " "	5-55—	6—
Porumb	" " " "	5-75—	5-85—
Rapiță	" " " "	10—	10-50—
Untură de pore B.-Pesta	" " " "	—	77-50—
Slănină (chisă)	" " " "	62-50—	66-50—

Bursa de București.

Cursul din 1 Octombrie 1902.

Renta amort. 1881 de 5 ⁹ / ₁₀	vinde Lei	99 ⁷ / ₈
" " internă 5 ⁹ / ₁₀	" "	—
" " 274 mil. 4 ⁹ / ₁₀	" "	87 ¹ / ₄
" " 1898 4 ⁹ / ₁₀	" "	88
Fonciare rurale 5 ⁹ / ₁₀	" "	98 ⁵ / ₈
" " " 4 ⁹ / ₁₀	" "	87 ⁹ / ₄
Scris. fonc. urb. București 5 ⁹ / ₁₀	" "	87 ⁵ / ₄
" " Iași " "	" "	81 ⁷ / ₈

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu.

A VI-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5⁹/₁₀ ale *Institutului de credit și de economii »Albina«* a urmat în 27 Septembrie 1902 în prezența domnului notar public reg. *Gavril Zăgoni* și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de *K 97,000* următorii numeri:

à *K 500*: Nr. 36 38 56 69 100 136 143 178 196
204 221 224 281 314 321 332.

à *K 1000*: Nr. 3 33 41 85 88 111 157 179 238 241
256 268 298 307 326 337 406 411 446.

à *K 2000*: Nr. 7 20 27 34 38 162 173 224 242
323 332 352 488 496 537 548 587 612
642 686 701 742 781 812 843 851 872
908 943 988 1070 1076 1083 1100 1114.

Cu începere dela 1 Aprilie 1903 aceste scrisuri fonciare se rescumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstuben-Actien-Gesellschaft »Mercur«*, la *Wiener Filiale der Zivnostenská banca pro Cechy a Moravu în Viena*, la *Ungarische Escompte- und Wechsler-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; aceleași se rescumpără și mai înainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul țilei.

Cu 1 Aprilie 1903 înceată interesele lor mai departe și cuponii de interese scădători mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru rescumpărare următoarele:

à *K 500*: Nr. 1 142 201.

à *K 1000*: Nr. 248 253.

à *K 2000*: Nr. 28 158.

Sibiu, în 27 Septembrie 1902.

Diracțiunea.